

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๒๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ใจความสำคัญ

หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ

ใจความรอง หรือ ผลความ (พน-ละ-ความ)

หมายถึง ใจความ หรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อสนับสนุนความคิด

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยค

หลักการจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความสละสลวย

การพิจารณาตำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้าจะปรากฏดังนี้

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า
๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า
๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า
๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า
๕. ผู้อ่านสรุปขึ้นเอง จากการอ่านทั้งย่อหน้า

การตั้งคำถามเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง

การตั้งคำถามทั้งก่อนอ่านและขณะอ่าน ช่วยให้นักเรียนตั้งจุดประสงค์การอ่าน เกิดความเข้าใจเรื่อง และสรุปสาระสำคัญของเรื่องได้ คำถามได้แก่ “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม” การตั้งคำถาม นักเรียนตั้งได้มากมาย เรื่องยิ่งยาวคำถามก็ตั้งได้มากขึ้น ดังตัวอย่างข้างล่าง แต่ควรคำนึงถึงคำถามที่มุ่งถาม สาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องโดยตรงมากกว่าคำถามรายละเอียด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องโดยตรง

ตัวอย่าง

คำถาม

“ใคร”

○ เรื่องนี้กล่าวถึง ใคร/อะไร

○ ใครเป็นบุคคลสำคัญเรื่องนี้

“อะไร”

○ เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร (ความคิด กระทำ เหตุการณ์)

○ เรื่องนี้ ตัวละคร/บุคคล/สิ่งมีชีวิต ทำอะไร

“ที่ไหน”

○ เหตุเกิดที่ไหน

“เมื่อไร”

○ เรื่องเกิดเมื่อไร

○ เรื่องเกิดเวลาใด

“อย่างไร”

○ (ตัวละคร) เป็นคนอย่างไร

○ (ตัวละคร)/(สิ่งที่กล่าวถึง) ทำอย่างไร

“ทำไม”

○ ทำไม.....จึงเป็นเช่นนี้

○ เพราะเหตุใด

○ เพราะอะไร

การเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง

เพื่อนๆ ตั้งคำถามและตอบคำถามหลังจากอ่านเรื่องจบแล้ว เพื่อนๆ ควรพิจารณาคำตอบและคัดเลือกเฉพาะคำตอบที่เป็นสาระสำคัญเท่านั้น

นำคำตอบที่เป็นสาระสำคัญมาเขียนเรียงด้วยสำนวนภาษาของตน โดยการเชื่อมโยงประโยคด้วยคำบุพบท สันธาน หรือวลี จะได้สาระสำคัญของเรื่องนั้นครับ

